

NEDERLANDSCHE MONUMENTEN IN JAPAN,

□ □ □ DOOR J. FEENSTRA KUIPER □ □ □

DE Nederlandsch-Japansche betrekkingen zijn een merkwaardigheid op zich zelf geweest. Hoewel er vrij wat episoden zijn aan te wijzen, welke de Hollanders buitenslands en zelfs de Oost-Indische compagnie en het latere bewind over de Archipel meer tot roem verstrekken, en hoewel men in dat opzicht omtrent Hirado en Deshima heel wat anders kon wenschen, toch worden deze oude betrekkingen ons door menig volk benijd. Of tot die afgunst wel reden is, of het niet verkieslijker zou zijn, recente dan zoo stokoude vrienden met Japan te zijn, laat ik daar. Maar het heeft in ieder geval dit gevolg, dat men naar een gebied van aanraking niet behoeft te zoeken.

Daardoor ook bevatten de Nederlandsche musea een schat van Japansche kunst. Dienaangaande behoeft ik alleen maar te herinneren aan de tentoonstellingen van Japansche prenten in 1912—15, waarover professor de Visser, in „Elsevier's Maandschrift”, zulk een merkwaardige reeks artikelen schreef. Wat echter speciaal de Nederlandsch-Japansche betrekkingen aangaat, heeft „Elsevier” bereids een Japansche prent met één Compagnie's schip van de scheepvaarttentoonstelling in Amsterdam gegeven (Jrg. 24, 1914, blz. 373) en aangaande de overblijfselen in Japan zelf vindt men een stuk in Jaargang 30 (1920), blz. 225.

Dat hiermede over dit onderwerp het laatste woord gezegd zou wezen, zal wel niemand beweren, die zich eenigszins rekenschap geeft van het groote aantal geschriften, hierover ook in de laatste jaren verschenen. Ook in Japan houdt men zich, zij het in beperkten kring, bezig met de geschiedenis der betrekkingen tusschen dit land en het onze.

Eenige dezer Japansche werken over dit onderwerp zijn geïllustreerd en uitsluitend uit platen bestaat het „Taigaishiryō, bijutsu daikan” of, zooals de ondertitel luidt: „an Album of historical materials, connected with foreign intercourse”, van den heer Nagayama, directeur der Bibliotheek te Nagasaki met Engelschen tekst van den heer Kōga. Dit album bevat zoowel documenten als gedenkstenen, historische plaatsen, zoowel kunstvoorwerpen als andere, alles overblijfselen van de buitenlandsche betrekkingen van Japan, ook uit de middenste en laatste periode van het Tokugawaregime (± 1650—1850), welke in vele werken over dit land nog zoo vaak een „onbeschreven bladzijde” worden genoemd. Een tweede deel van dit album is in bewerking. Het in dit artikel behandelde is echter meest daar noch elders gepubliceerd.

Ons onderwerp en de afbeeldingen kunnen in een aantal deelen gesplitst